

# Beslissing

(B)2636

7 september 2023

Beslissing over de aanvraag van de NV Fluxys Belgium tot goedkeuring van het voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer.

genomen met toepassing van de artikelen 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas

Niet vertrouwelijk

# INHOUDSOPGAVE

|  |    |
|--|----|
| INHOUDSOPGAVE.....   | 2  |
| INLEIDING .....  | 3  |
| LEXICON.....   | 4  |
| 1. WETTELIJK KADER.....  | 5  |
| 1.1. Europees recht .....  | 5  |
| 1.2. Belgisch recht .....  | 6  |
| 1.3. Goedkeuren van het STA, ACT en TP voor vervoer door de CREG ..... | 7  |
| 1.4. Recht van toegang tot de vervoersnetten .....                     | 7  |
| 1.5. De goedkeuringscriteria van het STA, ACT en TP voor vervoer ..... | 9  |
| 2. ANTECEDENTEN.....   | 18 |
| 2.1. Algemeen – Vervoersmodel Fluxys Belgium .....                     | 18 |
| 2.2. Voorstel tot wijziging van het ACT .....                          | 27 |
| 2.3. Openbare Raadpleging .....  | 27 |
| 2.4. Inwerkingtreding van de wijzigingen aan het ACT en TP .....       | 28 |
| 3. ONDERZOEK.....  | 28 |
| 3.1. Onderzoek van de wijzigingen van het ACT .....                    | 29 |
| 4. BESLISSING.....   | 30 |
| BIJLAGE 1 .....  | 31 |
| BIJLAGE 2 .....  | 32 |

# INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, op grond van de artikelen 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas, de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel tot wijziging van bijlage B van het toegangsreglement voor aardgasvervoer ingediend door de NV Fluxys Belgium (hierna: Fluxys Belgium) per mail met ontvangstbewijs op 18 juli 2023.

De in het Nederlands ingediende aanvraag van Fluxys Belgium bevat:

- een voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer conform consultatie nummer 64 (Bijlage 1);
- het bijhorende consultatieverslag nummer 64 (Bijlage 2).

Het voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer is gebaseerd op het Standaard Aardgasvervoerscontract, het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer en het Dienstenprogramma voor Aardgasvervoer zoals door de CREG bij beslissing (B) 2551 van 26 mei 2023 goedgekeurd<sup>1</sup>.

De aanpassing aan de gereguleerde documenten waarover werd geconsulteerd tussen 16 juni 2023 en 7 juli 2023 heeft betrekking op de impliciete toewijzing van exit diensten op binnenlandse aansluitingspunten op distributie.

De beslissing bestaat, naast de inleiding, het lexicon en de bijlagen, uit vier delen, meer bepaald het wettelijk kader, de antecedenten, de beoordeling van de vraag tot goedkeuring en het besluit.

Deze beslissing werd genomen door het Directiecomité van de CREG op 7 september 2023.

---

<sup>1</sup> Beslissing (B) 2551 van 26 mei 2023: <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2551>

# LEXICON

**'STA'**: Standaard Aardgasvervoerscontract;

**'ACT'**: Toegangsreglement voor Aardgasvervoer;

**'TP'**: Dienstenprogramma voor aardgasvervoernet;

**'CREG'**: de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, met name het federale autonome organisme dat werd opgericht door artikel 23 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;

**'Fluxys Belgium'**: de NV Fluxys Belgium;

**'Balansys'** : <sup>de</sup> gemeenschappelijke onderneming bedoeld in artikel 15/2bis, van de gaswet;

**'TSO'**: Transmissiesysteembeheerder;

**'Gaswet'**: de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, laatst gewijzigd door de wet van 25 december 2016;

**'Gedragscode aardgas'**: de gedragscode zoals vastgesteld door de CREG bij beslissing (B)2411 van 31 augustus 2022;

**'Gasrichtlijn'**: Richtlijn 2009/73 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG en de Richtlijn 2019/692 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 tot wijziging van Richtlijn 2009/73 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas;

**'Gasverordening 715/2009'**: Verordening van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot de vervoersnetten voor aardgas en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1775/2005;

**'Verordening 2017/1938'**: Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010.

**'CMP'**: Besluit (EU) 2015/715 van de Commissie van 30 april 2015 tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten;

**'NC BAL'**: Verordening (EU) 312/2014 van de Commissie van 26 maart 2014 tot vaststelling van een netcode inzake gasbalancerings van transmissienetten;

**'NC INT'**: Verordening (EU) 2015/703 van de Commissie van 30 april 2015 tot vaststelling van een netcode interoperabiliteit en gegevensuitwisseling;

**'NC CAM'**: Verordening (EU) 2017/459 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende capaciteitstoeiwijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 984/2013;

**'NC TAR'**: Verordening (EU) 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas.

# 1. WETTELIJK KADER

## 1.1. EUROPEES RECHT

1. Met toepassing van artikel 12.2 van de Gasverordening 715/2009 bevorderen de TSOs het treffen van operationele regelingen om een optimaal beheer van het netwerk te garanderen, en bevorderen ze tevens de ontwikkeling van energiebeurzen, de gecoördineerde toewijzing van grensoverschrijdende capaciteit via non-discriminerende marktgeoriënteerde oplossingen met voldoende aandacht voor de specifieke verdiensten van impliciete veilingen voor korte termijn toewijzingen en de integratie van balanceringsmechanismen.

2. De artikelen 14, 16, 18 en 20, van de Gasverordening 715/2009 zetten de algemene beginselen uiteen inzake derdetoegangsdiensten, mechanismen voor capaciteitsallocatie en procedures bij congestiebeheer bij TSOs, transparantievereisten voor TSOs en het bijhouden van gegevens door systeembeheerders.

3. Deze beginselen, voortvloeiende uit de Gasverordening 715/2009, genieten rechtstreekse toepassing en hebben voorrang op de bepalingen van de Gedragscode voor zover de bepalingen van de Gedragscode hiermee strijdig zouden zijn.

4. Verder vloeit uit het derde energiepakket voort dat, om tot een betere samenwerking en coördinatie te komen tussen TSOs, het vereist is netcodes in te voeren voor het verlenen van een daadwerkelijke en transparante toegang tot de transmissienetwerken over de grenzen heen.

5. In dit kader zijn volgende netcodes van kracht geworden:

- a) NC BAL, van toepassing met ingang van 1 oktober 2015 voert een op de markt gebaseerd balanceringsregime in. Deze NC legt de balanceringsregels voor gas vast, waaronder netgerelateerde voorschriften voor de nominatieprocedures, onbalansheffingen, vereffeningsprocedures in verband met de dagelijkse onbalansheffingen en operationele balanceringsregels tussen de netten van TSOs;
- b) NC CAM, van kracht met ingang van 1 november 2015 voert gestandaardiseerde capaciteitstoeiwijzingsmechanismen voor gastransmissiesystemen in. Het gestandaardiseerde capaciteitstoeiwijzingsmechanisme omvat een veilingprocedure voor de relevante IPs binnen de Unie, alsook de standaard grensoverschrijdende capaciteitsproducten die worden aangeboden en toegewezen. Deze NC geeft aan hoe de beheerders van aangrenzende transmissiesystemen samenwerken om de verkoop van capaciteit te vergemakkelijken, rekening houdend met de algemene commerciële en ook technische regels met betrekking tot capaciteitstoeiwijzingsmechanismen;
- c) CMP, in werking getreden op 20 mei 2015 wijzigt Bijlage I van de Gasverordening 715/2009 dat uit richtlijnen bestaat met het oog op de toepassing van geharmoniseerde Europese regels voor het congestiebeheer;
- d) NC INT, van toepassing met ingang van 1 mei 2016 legt voorschriften betreffende de interoperabiliteit en gegevensuitwisseling vast, alsook geharmoniseerde regels voor de werking van gastransmissiesystemen;
- e) NC TAR, in werking getreden op 6 april 2017 bepaalt de regels inzake geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas, met inbegrip van regels inzake de toepassing van een referentieprijsmethodologie, de bijbehorende raadplegings- en bekendmakingsvereisten, alsook de berekening van reserveringsprijzen voor standaard capaciteitsproducten.

6. Met uitzondering van CMP zijn de netcodes aangenomen onder de vorm van een verordening en vinden bijgevolg rechtstreeks toepassing waardoor zij voorrang genieten op nationale wetgeving inzake grensoverschrijdende kwesties voor zover de nationale wetgeving hiermee strijdig zou zijn. CMP is een Besluit van de Europese Commissie dat bindend is voor degene tot wie het gericht is. Het CMP Besluit wijzigt Bijlage I van de Gasverordening 715/2009 en bijgevolg vinden de wijzigingen rechtstreeks toepassing en genieten zij voorrang op nationale wetgeving inzake grensoverschrijdende kwesties voor zover de nationale wetgeving hiermee strijdig zou zijn.

## **1.2. BELGISCH RECHT**

7. Met toepassing van de artikelen 40, 42 en 44 van de gedragscode aardgas keurt de CREG het ACT goed.

8. Artikel 12 van de gedragscode aardgas bepaalt dat onverminderd de beginselen inzake mechanismen voor capaciteitsallocatie, die voortvloeien uit de Gasverordening 715/2009, de beheerders niet-discriminerende en transparante mechanismen voor toewijzing van hun vervoersdiensten implementeren in het algemeen en voor de capaciteit en flexibiliteit in het bijzonder, die :

*1° passende economische signalen geven voor een efficiënt en zo groot mogelijk gebruik van de technische capaciteit en flexibiliteit;*

*2° investeringen in nieuwe infrastructuur vergemakkelijken en aanmoedigen;*

*3° zorgen voor compatibiliteit met de marktmechanismen, met inbegrip van virtuele handelsplaatsen voor aardgas en hubs;*

*4° flexibel en in staat zijn zich aan veranderende marktomstandigheden aan te passen;*

*5° de toetreding van nieuwe marktdeelnemers niet belemmeren;*

*6° de effectieve concurrentie van marktdeelnemers, inbegrepen nieuwe marktdeelnemers en bedrijven met een klein marktaandeel, niet belemmeren;*

*7° compatibel zijn met de toewijzingsregels gehanteerd door de aangrenzende netbeheerders;*

*8° bijdragen tot de bevoorradingszekerheid van de gasmarkt.*

9. De artikelen 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas bepalen dat de voorstellen van de STA, ACT en TP alsook de wijzigingen, onderworpen zijn aan een openbare raadpleging van de markt door Fluxys Belgium, alvorens de CREG de documenten kan goedkeuren.

### **1.3. GOEDKEUREN VAN HET STA, ACT EN TP VOOR VERVOER DOOR DE CREG**

10. Nergens wordt in de gaswet of in de gedragscode aardgas uitdrukkelijk bepaald hoe de CREG het STA, ACT en/of TP voor vervoer dient goed te keuren, dan wel af te keuren.

11. De goedkeuring houdt een verklaring in van een administratieve overheid dat de akte onderworpen aan deze goedkeuring, haar effecten kan wegdragen vermits wordt vastgesteld dat deze akte geen enkele rechtsregel schendt en niet indruist tegen het algemeen belang.

12. Wanneer door een wetgevende bepaling aan een administratieve overheid de bevoegdheid wordt toevertrouwd een akte goed te keuren, dan beschikt deze overheid niet enkel over de mogelijkheid om dit te doen, maar is zij daartoe verplicht, zo niet maakt deze administratieve overheid zich schuldig aan rechtsweigering.

13. Hieruit volgt ook dat de akte onderworpen aan een goedkeuring van een administratieve overheid, tot stand is gekomen onder de opschortende voorwaarde van deze goedkeuring. Dit betekent concreet dat zolang deze akte geen goedkeuring geniet van de administratieve overheid, deze akte ook geen rechtsgevolgen kent en niet ten uitvoer kan worden gebracht, laat staan tegenstelbaar is ten aanzien van derden. Hieruit mag evenwel niet besloten worden dat van zodra de akte door de administratieve overheid goedgekeurd wordt, de goedkeuringsbeslissing integraal deel zou uitmaken van de goedgekeurde akte. Beide akten blijven onderscheiden en fusioneren niet met elkaar of, anders gezegd, versmelten niet.

14. Het feit dat de gedragscode uitdrukkelijk voorziet dat zowel het STA, ACT en TP door de beheerder van de aardgasvervoersinstallatie wordt opgesteld en ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de CREG na raadpleging, betekent ook dat bij het afkeuren van deze documenten de CREG zich niet in de plaats kan stellen van de beheerder van de aardgasvervoersinstallatie en bijgevolg voorwaarden kan gaan opleggen. Met andere woorden, de CREG kan slechts goed- of afkeuren. De goedkeuring of het afkeuren van het STA, ACT en TP voor vervoer, kan de CREG slechts wettelijk verantwoorden door zich te baseren op een wettelijke bepaling en het principe van het algemeen belang.

15. Overeenkomstig de artikelen 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas, worden de goedgekeurde STA, ACT en TP onverwijld bekend gemaakt, samen met de datum waarop de CREG in haar beslissing stelt dat deze in werking treden.

### **1.4. RECHT VAN TOEGANG TOT DE VERVOERSNETTEN**

16. De CREG is de mening toegedaan dat het recht van toegang tot de vervoersnetten, bedoeld in de artikelen 15/5, 15/6 en 15/7, van de gaswet van openbare orde is.

17. Het recht van toegang tot de vervoersnetten is immers één van de noodzakelijke basispijlers van de liberalisering van de aardgasmarkt<sup>2</sup>. Opdat er concurrentie op de aardgasmarkt zou komen en de eindafnemers daadwerkelijk hun leverancier van aardgas zouden kunnen kiezen, is het essentieel dat de eindafnemers en hun leveranciers gegarandeerd toegang tot de vervoersnetten hebben en dat zij van dit recht kunnen genieten op een niet-discriminatoire wijze.

---

<sup>2</sup> Zie ook considerans 7 van de tweede gasrichtlijn waarin ook uitdrukkelijk gesteld wordt dat het voor een goed werkende concurrentie is vereist dat de toegang tot het netwerk niet-discriminerend en transparant is en tegen redelijke prijzen kan geschieden en considerans 4 van de derde gasrichtlijn waarin gesteld wordt dat er nog steeds geen sprake is van een niet-discriminerende nettoegang.

18. Hierbij komt dat, enkele zeer lokale uitzonderingen daargelaten, de vervoersnetten een natuurlijk monopolie zijn, gelet op het feit dat de investeringen erin hoge *sunk costs* zijn: de investeringen vertegenwoordigen hoge bedragen en zijn moeilijk aanwendbaar voor een ander gebruik dan het vervoer van aardgas. Dit verklaart mede waarom het beheer van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie sedert de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de gaswet (B.S., 14 juni 2005) wordt verzekerd respectievelijk en alleen door de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG installatie.

19. Uit artikel 15/5, van de gaswet blijkt dat de daadwerkelijke garantie van het recht van toegang tot de vervoersnetten onlosmakelijk gekoppeld is aan de gedragscode aardgas en de regulering van de vervoersnettarieven bedoeld in de artikelen 15/5bis-duodecies, van de gaswet. De gedragscode aardgas en de regulering van de vervoersnettarieven beogen het recht van toegang tot de vervoersnetten in de feiten te realiseren.

20. Overeenkomstig artikel 15/5undecies, van de gaswet regelt de gedragscode aardgas de toegang tot de vervoersnetten. Met de gedragscode aardgas beoogt de wetgever te voorkomen dat er enige discriminatie zou ontstaan tussen netgebruikers op basis van allerhande technische, niet-pertinente redenen die door de netgebruikers zelf moeilijk of zelfs onmogelijk weerlegbaar zijn wegens hun gebrek aan de nodige gespecialiseerde kennis inzake het beheer van de vervoersnetten, alsook het juiste evenwicht te vinden tussen de netgebruikers enerzijds en de beheerders anderzijds. De belangen van de netgebruikers en de beheerders zijn immers niet altijd gelijklopend. Doordat de gedragscode aardgas de verplichtingen van de beheerders en de netgebruikers verduidelijkt, is het derhalve de technische vertaling van het recht van toegang tot de vervoersnetten en derhalve eveneens van openbare orde.

21. De complexiteit van het beheer van het vervoersnet heeft ook een weerslag op de tarifiering van de dienstverlening die de beheerders aanbieden. Het is voor een netgebruiker onmogelijk uit te maken of de prijzen die de beheerder autonoom zou bepalen, effectief correcte prijzen zijn. Hij kan dit niet uitmaken omdat hij zelf niet over de vereiste technische specialisatie noch over de nodige informatie beschikt. Bovendien kan hij de prijzen van de beheerder doorgaans niet met deze van andere netbeheerders vergelijken omdat de beheerder van het vervoersnet van een natuurlijk monopolie geniet en de diverse nationale vervoersnetten onderling sterk kunnen verschillen. Zonder regulering van de vervoersnettarieven wordt immers het recht van toegang tot het vervoersnet niet daadwerkelijk verzekerd. Het hoeft geen betoog dat discriminatoire of te hoge vervoersnettarieven het recht van toegang tot de vervoersnetten de facto uithollen. De regulering van de vervoersnettarieven is dan ook van openbare orde.

22. Voorgaand principe –recht van toegang is van openbare orde- vindt ook zijn weerslag in de Europese netwerkcodes die van toepassing zijn op grensoverschrijdende aangelegenheden inzake transmissie van aardgas en aangelegenheden betreffende de marktintegratie.

23. Het recht van toegang wordt vertaald via het STA, ACT en TP voor vervoer die bestaan uit enerzijds standaardcontracten voor de toegang tot het vervoersnet en anderzijds de daarmee verbonden operationele regels waarvan de gedetailleerde beschrijving ervan is opgenomen in een toegangsreglement. Deze documenten, die essentieel zijn voor een efficiënte en transparante marktwerking, regelen het recht van toegang tot de vervoersnetten en zijn, omwille van het feit dat het recht van toegang van openbare orde is, ook van openbare orde. De goedkeuring van het STA, ACT en TP voor vervoer door de CREG wijzigt de aard van het STA, ACT en TP voor vervoer niet. Integendeel, het belang van het STA, ACT en TP voor vervoer wordt immers bevestigd door het feit dat een netgebruiker slechts toegang kan verkrijgen tot het vervoersnet van de beheerder indien hij zich heeft laten registreren als netgebruiker, hetgeen de ondertekening van een standaardcontract impliceert.



24. Het standaardcontract mag dan wel van contractuele aard zijn, niettemin dienen deze contracten om ervoor te zorgen dat alle netgebruikers gelijk behandeld worden en aan dezelfde voorwaarden toegang hebben tot de vervoersnetten en gebruik kunnen maken van de vervoersdiensten.

25. Het toegangsreglement bevat in detail de operationele regels voor toegang, de toewijzing van de diensten, congestiebeheer, secundaire markt en incidentenbeheer, welke op voorstel van de beheerder en na overleg met de netgebruikers door de CREG goedgekeurd worden. Ook deze goedkeuring doet geen afbreuk aan het reglementaire karakter van het toegangsreglement.

26. Het dienstenprogramma is een beschrijving van het vervoersmodel en de vervoersdiensten die de beheerder aanbiedt met een overzicht van wat deze diensten precies behelzen. Dit sluit nauw aan bij de transparantie-eisen van artikel 19, Gasverordening 715/2009.

## **1.5. DE GOEDKEURINGSCRITERIA VAN HET STA, ACT EN TP VOOR VERVOER**

27. Overeenkomstig artikel 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas moet de CREG het STA, ACT en TP voor vervoer voor de toegang tot de vervoersnetten goedkeuren.

28. Overeenkomstig artikel 69, gedragscode aardgas wordt in het STA inhoudelijk op een gedetailleerde wijze opgenomen:

- 1° het voorwerp;
- 2° de voorwaarden waaraan de vervoers- respectievelijk interconnectie-diensten geleverd worden;
- 3° de rechten en plichten verbonden aan de geleverde vervoers- respectievelijk interconnectie-diensten;
- 4° de facturatie en betalingsmodaliteiten;
- 5° de financiële garanties en andere waarborgen;
- 6° de aansprakelijkheid van partijen;
- 7° de verplichtingen van partijen inzake aardgaskwaliteit;
- 8° de rechten en verplichtingen inzake het operationele beheer en het onderhoud van de installaties;
- 9° overmacht, noodsituaties en incidentenbeheer;
- 10° verhandelbaarheid en overdracht van vervoers- respectievelijk interconnectie-diensten;
- 11° de duur en opzeg van het standaard aardgasvervoerscontract respectievelijk het toegangscontract Interconnector;
- 12° de duur, de opschorting, de opzeg en de beëindiging van de toegewezen vervoers- respectievelijk interconnectie-diensten;
- 13° de kennisgevingen tussen partijen;
- 14° de informatie-uitwisseling en -verplichtingen en de vertrouwelijkheid tussen partijen;

- 15° de geschillenregeling;
- 16° het toepasselijke recht.

29. Het ACT bevat overeenkomstig artikel 70, van de gedragscode aardgas:

- 1° het type dienstenformulier van toepassing op het aardgasvervoersnet ;
- 2° het toegepast vervoersmodel;
- 3° de wijze van onderschrijving en toewijzing van vervoers- of interconnectie-diensten;
- 4° nominatie, hernominatie en toewijzing;
- 5° reducties en onderbrekingen;
- 6° aardgasspecificaties;
- 7° metingen en testen;
- 8° congestiebeheer en incidentbeheer;
- 9° onderhoud van installaties;
- 10° toegang tot het elektronisch gegevensplatform.

30. Tot slot, stelt artikel 71, van de gedragscode aardgas dat het TP uitvoerig het vervoersmodel beschrijft van toepassing op het aardgasvervoersnet.

31. Uit wat voorafgaat, moet vastgesteld worden dat de gedragscode aardgas niet bepaalt aan welke criteria de CREG de STA, ACT, TP met het oog op het nemen van haar beslissingen moet toetsen.

Het komt derhalve aan de CREG toe een concrete invulling te geven aan deze beoordelingsbevoegdheid. Uit het geheel van Europese en nationale wettelijke bepalingen die de energiemarkt beheersen, blijkt dat de verschillende actoren (de lidstaten, de regulatoren, de netbeheerder, ...) allen moeten ageren om volgend fundamenteel doel te bereiken: bijdragen aan de totstandkoming van een geïntegreerde interne aardgasmarkt, die terzelfdertijd concurrentieel, flexibel, efficiënt, betrouwbaar en zeker is, duurzaam vanuit milieuoogpunt en die rekening houdt met de belangen van de consument.

32. Het nastreven van dit fundamenteel doel vertaalt zich in de verplichting (onder meer) voor lidstaten, regulatoren en netbeheerders om bij hun handelingen rekening te houden met:

- de zekerheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het vervoersnet,
- de opheffing van alle belemmeringen van de markt en obstakels voor toegang tot het vervoersnet voor nieuwkomers,
- de kwaliteit van de openbare dienst,
- de bescherming van de consument,
- de energie-efficiëntie en de milieuaspecten.

Daarbij moeten de markactoren onder meer:

- de principes van proportionaliteit en niet-discriminatie toepassen,
- de transparantie verzekeren,
- waken over de naleving van de technische, juridische beperkingen alsook deze inzake betrouwbaarheid van het vervoersnet.

33. De CREG moet derhalve nagaan of de ontwerpen van de STA, ACT, TP:

- de toegang tot het vervoersnet niet belemmeren;
- de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het vervoersnet niet in gevaar brengen ;
- conform het algemeen belang zijn.

34. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de ongelijkwaardige positie van de contractspartijen, behalve dan bij de samenwerkingsovereenkomst tussen TSO en distributienetbeheerders die in overleg tot stand komt en die de CREG beschouwt als gelijkwaardige contractspartners. Fluxys Belgium heeft, als exclusief beheerder van het aardgasvervoersnet, een wettelijke monopoliepositie. Het aardgasvervoersnet is voor de netgebruikers een essentiële infrastructuur waarvoor geen alternatief bestaat ; voor de uitoefening van hun activiteiten zijn zij genoodzaakt met Fluxys Belgium overeenkomsten te sluiten om toegang tot en het gebruik van het aardgasvervoersnet te hebben.

#### Geen belemmering van de toegang tot het transmissienet

35. Krachtens artikel 15/5 van de gaswet hebben afnemers en houders van leveringsvergunningen een recht van toegang tot het vervoersnet.

36. De vrije toegang tot het vervoersnet is essentieel voor de vrijmaking van de aardgasmarkt. Het recht van toegang tot het vervoersnet is dan ook een basisprincipe dat ruim dient te worden geïnterpreteerd. Elke uitzondering op of beperking van dit recht moet derhalve uitdrukkelijk voorzien zijn en beperkend geïnterpreteerd worden.

37. De CREG meent dan ook dat het niet kan toegelaten worden dat de TSO op enige wijze het recht van toegang tot het vervoersnet van afnemers en houders van leveringsvergunningen zou bemoeilijken, beperken of belemmeren door het opleggen van onbillijke contractvoorwaarden.

#### Veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet

38. Eén van de taken van de TSO bestaat erin te zorgen voor een zeker, betrouwbaar en efficiënt vervoersnet.

39. Bijzondere aandacht moet worden verleend aan de aspecten van energie-efficiëntie, de integratie van hernieuwbare energiebronnen en de milieuoverwegingen aangezien deze aangelegenheden een aanzienlijk belang hebben verworven in de Europese en nationale wetgeving de laatste jaren.

#### Conformiteit met het algemeen belang

40. De vennootschap die het vervoersnet beheert, dient dit beheer waar te nemen in het algemeen belang, ten voordele van alle afnemers en alle en houders van leveringsvergunningen.

41. Het algemeen belang is een ruim begrip. Voor de toepassing van dit begrip verwijst de CREG naar alle rechtsregels die van openbare orde zijn, waaronder in ieder geval de sectorspecifieke wetgeving, het mededingingsrecht en de taalwetgeving, en de algemene verbintenissenrechtelijke regels waarvan de niet-naleving gesanctioneerd wordt door (ver)nietig(baar)heid of doordat strijdige bedingen als ongeschreven worden beschouwd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat sommige van deze rechtsregels in de praktijk dezelfde eisen stellen aan de contracten, zoals bijvoorbeeld de vereiste van redelijke, billijke, evenwichtige en proportionele contractsbepalingen.

#### A. De sectorspecifieke wetgeving:

42. De sectorspecifieke wetgeving die de CREG begrijpt onder het begrip “algemeen belang” omvat alle regels van openbare orde. Het betreft bijgevolg het recht van toegang tot de vervoersnetten en de regulering van de vervoerstarieven (zie hierboven).

43. Onverminderd het openbare orde karakter van de regulering van de tarieven met betrekking tot de vervoersnetten en de gedragscode aardgas, dient er ook op gewezen te worden dat het tot de algemene taak van de CREG behoort om toezicht en controle uit te oefenen op de toepassing van de wetten en reglementen die de sectorspecifieke regelgeving inzake aardgas betreffen (artikel 15/14, §2, van de gaswet). Deze controletaak kent als sanctie die de CREG eventueel kan opleggen, het opleggen van administratieve geldboetes nadat de CREG een overtreding van de sectorspecifieke rechtsregels heeft vastgesteld (artikel 20/2, van de gaswet). Dankzij de goedkeuringsbevoegdheid van de CREG voorzien in de gedragscode aardgas hoeft de CREG niet onmiddellijk artikel 20/2 van de gaswet in werking te stellen, maar kan zij, indien dit nodig blijkt, eerst de onwettige voorwaarden van de contracten weren en de beheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen.

44. Verder, stelt artikel 14, van de Gasverordening 715/2009 dat TSOs:

- a) waarborgen dat zij op niet-discriminerende basis diensten aan alle netgebruikers aanbieden;
- b) zowel vaste als afschakelbare derdentoegangsdiensden aanbieden. De prijs van afschakelbare capaciteit is een afspiegeling van de waarschijnlijkheid van afschakeling;
- c) netgebruikers zowel lange- als kortetermijndiensten aanbieden;

45. Wanneer in verband met punt c) van de eerste alinea een transmissiesysteembeheerder dezelfde dienst aan meerdere afnemers aanbiedt, geschiedt dit onder gelijkwaardige contractuele voorwaarden, met gebruikmaking van geharmoniseerde transportcontracten of een door de bevoegde instantie volgens de procedure van artikel 41 van Gasrichtlijn goedgekeurde gemeenschappelijke netcode.

46. Transportcontracten met niet-standaardaanvangsdata of van een kortere duur dan een standaard-transportcontract van een jaar, resulteren niet in willekeurig hogere of lagere tarieven die niet de marktwaarde van de dienst weerspiegelen overeenkomstig de in artikel 13, lid 1, van de Gasverordening 715/2009 vermelde principes.

47. Tot slot, en zo nodig, kunnen derdentoegangsdiensden afhankelijk worden gesteld van passende garanties van netgebruikers wat hun kredietwaardigheid betreft. Zulke garanties mogen geen oneerlijke marktbelemmering vormen en moeten niet-discriminerend, transparant en evenredig zijn.

48. Deze toegangsregels vinden rechtstreeks toepassing op het Belgisch intern recht en reguleren de toegang tot de aardgasvervoersinstallatie, waardoor deze regels ook van openbare orde zijn.

49. Hetzelfde geldt voor de beginselen inzake mechanismen voor capaciteitsallocatie en procedures voor congestiebeheer voorzien in artikel 16, van de Gasverordening 715/2009, alsmede de transparantievereisten voorzien in artikel 18, van de Gasverordening 715/2009 en de verhandeling van capaciteitsrechten bedoeld in artikel 22, van de Gasverordening 715/2009.

#### B. Het mededingingsrecht:

50. In het kader van de liberalisering van de gasmarkt houdt het nastreven van het algemeen belang onder meer het creëren van een effectieve vrije mededinging en het waken over het goed functioneren van de markt in (dit in het uiteindelijke belang van de particuliere consument en van de diverse concurrenten op de markt). Daarbij dient erover gewaakt te worden dat een onderneming die een

economische machtspositie bekleedt, geen inbreuk maakt op het algemeen belang door het opleggen van onbillijke voorwaarden aan zijn medecontractanten die de normale werking van de mededinging verhinderen of beperken.

51. Het creëren van en waken over een effectieve vrije mededinging in het algemeen belang, strekt verder dan enkel het verzekeren van de vrije toegang tot de vervoersnetten. De vrije toegang tot de vervoersnetten is weliswaar een essentiële maar op zich geen voldoende voorwaarde voor het verzekeren van een daadwerkelijke mededinging op de gasmarkt. Er dient dan ook over gewaakt te worden dat geen enkele van de algemene voorwaarden die de systeembeheerder voorstelt, de normale werking van de mededinging zou verhinderen of beperken.

52. Voorts moet erop gewezen worden dat het tot stand brengen van een dergelijke effectieve mededinging niet beperkt is tot de markt voor de levering van aardgas aan klanten, maar alle markten van de gasector betreft (zoals bijvoorbeeld ook de markt voor de *trading* van aardgas). Er kan dan ook evenmin toegelaten worden dat de systeembeheerder onredelijke, onbillijke, onevenwichtige of disproportionele algemene voorwaarden zou toepassen die de normale werking van de mededinging op een verbonden of naburige markt zou verhinderen of beperken.

53. Artikel IV.2 van het Wetboek van economisch recht, evenals artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) verbieden ondernemingen immers om misbruik te maken van hun machtspositie op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel ervan.

54. De natuurlijke monopoliepositie die Fluxys Belgium heeft ingevolge de opdrachten die haar door de federale overheid toevertrouwd worden in het algemeen belang, samen met de bijzondere verantwoordelijkheid die overeenkomstig het mededingingsrecht rust op elke onderneming met een dominante of monopoliepositie, begrenzen de vrijheid van handel en nijverheid van Fluxys Belgium. Dit is des te meer het geval wanneer men hierbij ook artikel 15/7, van de gaswet (weigeren van recht van toegang) en van de artikelen 40, 42 en 44, van de gedragscode aardgas (goedkeuren STA, ACT en TP voor vervoer en de toepassing ervan controleren) in rekening brengt.

55. Fluxys Belgium heeft een natuurlijk monopolie voor wat het beheer van het aardgasvervoersnet in België betreft. Het Hof van Justitie van de Europese Unie is van oordeel dat een onderneming die een monopolie heeft, kan worden beschouwd als zijnde een onderneming met een dominante positie<sup>3</sup>. De netgebruikers van Fluxys België hebben geen ander alternatief dan zich tot Fluxys Belgium te richten voor het vervoer van hun aardgas in België. Fluxys Belgium is bijgevolg een verplichte en onvermijdelijke medecontractant, waarmee zijn dominante positie op de Belgische markt wordt bevestigd.

56. Het bestaan van een machtspositie is niet als dusdanig verboden. Het verbod is enkel gerechtvaardigd als de marktmacht die uit deze positie voortvloeit, de mededinging op significante en duurzame wijze aantast. Het misbruik van machtspositie kan verschillende courante vormen aannemen zoals het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden en de discriminatie tussen handelspartners door het toepassen van ongelijke voorwaarden voor gelijkwaardige prestaties.

57. Het opnemen van clausules in de STA die onbillijk zijn, namelijk clausules die de medecontractant van Fluxys Belgium niet zou hebben aanvaard onder normale mededingingsvoorwaarden, zijn ongeoorloofd en kunnen niet worden aanvaard. Dergelijke clausules dienen beschouwd te worden als zijnde misbruik van de dominante positie in hoofde van Fluxys Belgium.

---

<sup>3</sup> HvJEG., 23 april 1991, Zaak nr. C-41/90, Klaus Höfner en Fritz Eser c/ Macrotron GmbH, Rec., 1991, p. I-01979.

### C. Algemene verbintenisrechtelijke regels:

58. Het Burgerlijk Wetboek werd grondig hervormd en zal op termijn uit 10 boeken bestaan. De stand van zaken op datum van huidige beslissing en voor zover van belang voor het onderwerp van huidige beslissing, kan als volgt worden weergegeven:

Boek 1: Algemene bepalingen: De wet van 28 april 2022 houdende boek 1 'Algemene bepalingen' van het Burgerlijk Wetboek werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 1 juli 2022. De wet is in werking getreden op 1 januari 2023 (de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad)[1].

Artikel 3 van voormelde wet bepaalt: “De bepalingen van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op alle rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet.

Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, zijn die niet van toepassing en blijven de vorige regels van toepassing:

1° op de toekomstige gevolgen van rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet;

2° in afwijking van het eerste lid, op rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet die betrekking hebben op een verbintenis ontstaan uit een rechtshandeling of rechtsfeit dat heeft plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet.”

Boek 5: Verbintenissen: De wet van 28 april 2022 houdende invoeging van boek 5 'Verbintenissen' van het Burgerlijk Wetboek werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 1 juli 2022. De wet is in werking getreden op 1 januari 2023 (de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad)[2].

Artikel 64 van voormelde wet bepaalt: “De bepalingen van boek 5 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op alle rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet.

Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, zijn die bepalingen niet van toepassing en blijven de vorige regels van toepassing:

1° op de toekomstige gevolgen van rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet;

2° in afwijking van het eerste lid, op rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet die betrekking hebben op een verbintenis ontstaan uit een rechtshandeling of rechtsfeit dat heeft plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet.”

Boek 6: Buitencontractuele aansprakelijkheid: De Commissie voor de hervorming van het aansprakelijkheidsrecht heeft eveneens een voorontwerp van wet houdende invoeging van de bepalingen betreffende buitencontractuele aansprakelijkheid in het Burgerlijk Wetboek en een memorie van toelichting uitgewerkt. De werkzaamheden van de Commissie voor de hervorming van het aansprakelijkheidsrecht worden voortgezet. Die teksten zijn dus nog niet goedgekeurd in de ministerraad.

Boek 7: Bijzondere overeenkomsten: De Commissie voor de hervorming van het overeenkomstenrecht zet haar werkzaamheden verder.

Boek 8: Bewijs: De wet van 13 april 2019 tot invoering van het (nieuwe) Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van boek 8 'Bewijs' in dat Wetboek is in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt en is op 1 november 2020 in werking getreden[3].

Boek 9: Zekerheden: De Commissie voor de hervorming van het recht betreffende de zekerheden zet haar werkzaamheden verder. Er werd eveneens een Commissie voor de hervorming van het hypotheekrecht opgericht. Zij zet haar werkzaamheden verder.

Boek 10: Verjaring: De Commissie voor de hervorming van het verjaringsrecht zet haar werkzaamheden verder.

59. Het nieuwe verbintenissenrecht trad in werking op 1 januari 2023. Het werd gecodificeerd in Boek 5 “Verbintenissen” van het (nieuw) Burgerlijk Wetboek.

Een aantal bepalingen uit dit Boek 5 zijn bijzonder vermeldenswaard in de context van huidige beslissing.

*i. Definitie van “toetredingscontract”*

Artikel 5.10 “Toetredingscontract” van het Burgerlijk Wetboek definieert het begrip “toetredingscontract” als volgt:

*“Een contract is een toetredingscontract wanneer het vooraf en eenzijdig is opgesteld door een partij en er niet over onderhandeld kan worden.*

*Het feit dat over sommige bedingen van het contract kan worden onderhandeld, sluit de toepassing van dit artikel op de rest van het contract niet uit, indien de globale beoordeling leidt tot de conclusie dat het niettemin gaat om een toetredingscontract.”*

*ii. Gemeenrechtelijk verbod van kennelijk onevenwichtige bedingen*

Artikel 5.52 “Onrechtmatige bedingen” van het Burgerlijk Wetboek luidt als volgt:

*“Elk beding waarover niet kan worden onderhandeld en dat een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van partijen is onrechtmatig en wordt voor niet geschreven gehouden.*

*Bij de beoordeling van het kennelijk onevenwicht wordt rekening gehouden met alle omstandigheden rond het sluiten van het contract.*

*Het eerste lid is noch van toepassing op de bepaling van de hoofdprestaties van het contract, noch op de gelijkwaardigheid van deze hoofdprestaties.”*

*iii. Schadebeding*

Artikel 5.88. “Schadebeding” van het Burgerlijk Wetboek bepaalt het volgende daarover:

*“§ 1. De partijen kunnen vooraf overeenkomen dat in geval van toerekenbare niet-nakoming, de schuldenaar als vergoeding gehouden is tot de betaling van een forfaitair bedrag of tot het leveren van een bepaalde prestatie. In dit geval kan aan de andere partij geen grotere, noch kleinere vergoeding worden toegekend.*

*§ 2. Niettemin matigt de rechter, ambtshalve of op verzoek van de schuldenaar, het schadebeding als het kennelijk onredelijk is, waarbij hij rekening houdt met de schade en alle andere omstandigheden, in het bijzonder met de rechtmatige belangen van de schuldeiser.*

*Bij matiging kan de rechter de schuldenaar niet veroordelen tot een vergoeding die lager is dan een redelijk bedrag of een redelijke prestatie.*

*§ 3. Wanneer interest is bedongen voor vertraging in de betaling van een geldsom, is paragraaf 2, eerste lid, van overeenkomstige toepassing. Bij matiging kan de rechter de schuldenaar niet veroordelen tot een interest die lager is dan de wettelijke interest.*

*§ 4. Wanneer zij opgenomen zijn in de algemene voorwaarden van een toetredingscontract en betrekking hebben op de niet-nakoming van een geldschuld, kan de Koning bij koninklijk besluit, overlegd in Ministerraad, in afwijking van de tweede en derde paragraaf, het maximum bedrag van het schadebeding en de maximale moratoire intrest vastleggen. Hij houdt hierbij rekening met het bedrag*

van de verbintenis tot betaling van een geldsom, met de soort overeenkomst en de sector van de betrokken activiteiten.

Afwijkende bedingen worden voor niet-geschreven gehouden in de mate dat zij het toegelaten maximum overschrijden.

§ 5. Indien de verbintenis gedeeltelijk is uitgevoerd, herleidt de rechter naar evenredigheid het schadebeding dat betrekking heeft op de volledige niet-nakoming door de schuldenaar.

§ 6. Indien het schadebeding betrekking heeft op een onredelijk gering bedrag of geringe prestatie, rekening houdend met de schade en alle andere omstandigheden, in het bijzonder de rechtmatige belangen van de schuldeiser, is artikel 5.89 van overeenkomstige toepassing.

§ 7. Leder beding dat strijdig is met de bepalingen van paragrafen 2, 3 of 5 wordt voor niet-geschreven gehouden.”

#### iv. Bevrijdingsbedingen

Artikel 5.89. “Bevrijdingsbeding” van het Burgerlijk Wetboek bepaalt het volgende:

“§ 1. Tenzij de wet anders bepaalt, mogen de partijen een beding overeenkomen dat de schuldenaar volledig of gedeeltelijk bevrijdt van zijn contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid.

Het beding kan de schuldenaar bevrijden van zijn zware fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan. Een dergelijke bevrijding wordt niet vermoed.

Worden evenwel voor niet-geschreven gehouden de bedingen die de schuldenaar bevrijden:

1° van zijn opzettelijke fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan; of

2° van zijn fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan, wanneer die fout het leven of de fysieke integriteit van een persoon aantast.

Het beding dat het contract uitholt, wordt eveneens voor niet-geschreven gehouden.

§ 2. Doet de schuldenaar voor de nakoming van het contract een beroep op hulppersonen, dan kunnen zij tegen de hoofdschuldeiser het bevrijdingsbeding inroepen dat is overeengekomen tussen hem en de schuldenaar.”

#### D. Wetboek van economisch recht:

60. Door een wet van 4 april 2019 worden in het Wetboek van economisch recht (WER) drie sets van nieuwe regels ingevoerd voor relaties tussen ondernemingen (b2b). De eerste set heeft betrekking op de transparantie en de interpretatie van clausules in b2b-contracten alsook de (on)rechtmatigheid van contractuele clausules in b2b-relaties. De tweede set verbiedt een nieuwe restrictieve mededingingspraktijk, namelijk misbruik van een positie van economische afhankelijkheid. Tot slot, de derde set van regels onderscheidt een aantal categorieën van oneerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen.

61. Worden als belangrijk in dit kader beschouwd:

*Art. VI.91/2. Indien alle of bepaalde bedingen van de overeenkomst schriftelijk zijn, moeten ze duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.*

*Een overeenkomst kan onder meer worden geïnterpreteerd aan de hand van de marktpraktijken die er rechtstreeks verband mee houden.*

*Art. VI.91/3. § 1. Voor de toepassing van deze titel is elk beding van een overeenkomst gesloten tussen ondernemingen dat, alleen of in samenhang met één of meer andere bedingen, een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van de partijen, onrechtmatig.*



*§ 2. Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter van een beding van een overeenkomst worden alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, de algemene economie van de overeenkomst, alle geldende handelsgebruiken, alsmede alle andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten in aanmerking genomen, rekening houdend met de aard van de producten waarop de overeenkomst betrekking heeft.*

*Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter wordt tevens rekening gehouden met het in artikel VI.91/2, eerste lid, bepaalde vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid van het beding.*

*De beoordeling van het onrechtmatige karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren producten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.*

*Art. VI.91/4. Zijn onrechtmatig, de bedingen die ertoe strekken :*

*1° te voorzien in een onherroepelijke verbintenis van de andere partij terwijl de uitvoering van de prestaties van de onderneming onderworpen is aan een voorwaarde waarvan de verwezenlijking uitsluitend afhankelijk is van haar wil;*

*2° de onderneming het eenzijdige recht te geven om een of ander beding van de overeenkomst te interpreteren;*

*3° in geval van betwisting, de andere partij te doen afzien van elk middel van verhaal tegen de onderneming;*

*4° op onweerlegbare wijze de kennisname of de aanvaarding van de andere partij vast te stellen met bedingen waarvan deze niet daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen vóór het sluiten van de overeenkomst.*

*Art. VI.91/5. Worden behoudens bewijs van het tegendeel vermoed onrechtmatig te zijn de bedingen die ertoe strekken :*

*1° de onderneming het recht te verlenen om zonder geldige reden de prijs, de kenmerken of de voorwaarden van de overeenkomst eenzijdig te wijzigen;*

*2° een overeenkomst van bepaalde duur stilzwijgend te verlengen of te vernieuwen, zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;*

*3° zonder tegenprestatie het economische risico op een partij leggen indien die normaliter op de andere onderneming of op een andere partij bij de overeenkomst rust;*

*4° op ongepaste wijze de wettelijke rechten van een partij uit te sluiten of te beperken in geval van volledige of gedeelde wanprestatie of gebrekkige uitvoering door de andere onderneming van een van haar contractuele verplichtingen;*

*5° onverminderd artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek, de partijen te verbinden zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;*

*6° de onderneming te ontslaan van haar aansprakelijkheid voor haar opzet, haar zware fout of voor die van haar aangestelden of, behoudens overmacht, voor het niet-uitvoeren van de essentiële verbintenissen die het voorwerp van de overeenkomst uitmaken;*

*7° de bewijsmiddelen waarop de andere partij een beroep kan doen te beperken;*

*8° in geval van niet-uitvoering of vertraging in de uitvoering van de verbintenissen van de andere partij, schadevergoedingsbedragen vast te stellen die kennelijk niet evenredig zijn aan het nadeel dat door de onderneming kan worden geleden.*

*Art. VI.91/6. Elk onrechtmatig beding is verboden en nietig. De overeenkomst blijft bindend voor de partijen indien ze zonder de onrechtmatige bedingen kan blijven voortbestaan.*

De wetgever heeft er dus voor gekozen om contracten gesloten tussen ondernemingen aan een reeks van nieuwe open normen te onderwerpen, die de ondernemings- en contractvrijheid beperken. Voortaan zijn bedingen in ondernemingscontracten onrechtmatig en nietig indien ze een kennelijk onevenwicht tussen de rechten en plichten van partijen scheppen.

#### E. Wet op het taalgebruik:

62. De wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken zijn van toepassing op het STA, ACT en TP.

## **2. ANTECEDENTEN**

### **2.1. ALGEMEEN – VERVOERSMODEL FLUXYS BELGIUM**

63. Op 1 oktober 2012 werd door Fluxys Belgium een nieuw vervoersmodel geïmplementeerd. Ter voorbereiding van dit belangrijk project werd door de CREG eind 2010 een voorstel van basisprincipes voor een nieuw vervoersmodel ter consultatie<sup>4</sup> voorgelegd aan de marktpartijen. De CREG heeft in de loop van deze consultatieronde talrijke belangrijke en nuttige suggesties, voorstellen, opmerkingen, bedenkingen en informatie ontvangen van de deelnemende marktpartijen<sup>5</sup>. Deze informatie werd nuttig gebruikt om het nieuwe Entry/Exit vervoersmodel in samenspraak met Fluxys Belgium te ontwerpen.

64. In haar beslissing (B)120510-CDC-1155 van 10 mei 2012 heeft de CREG de STA, ACT en TP van Fluxys Belgium goedgekeurd. Deze goedkeuring vormt de basis van het nieuwe Entry/Exit vervoersmodel. De STA, ACT en TP voor vervoer garanderen een eenvoudige toegang tot het aardgasvervoersnet voor alle marktpelers, de creatie van een handelsplaats waarbij, naast de mogelijkheid tot bilaterale handel (OTC), een anonieme beurs (exchange) diensten aanbiedt aan de marktpelers en van een markt gestuurd balanceringsstelsel.

65. Het Entry/Exit model dat Fluxys Belgium heeft ontwikkeld en dat operationeel is sinds 1 oktober 2012, heeft volgende kenmerken:

- Het vervoersnet is in twee ingangs-/uitgangszones ingedeeld: de H-zone en de L-zone. De H-zone stemt overeen met het fysieke H-calorisch vervoersstelsel en de L-zone met het fysieke L-calorisch vervoersstelsel.
- Een netgebruiker kan ingangs- en uitgangsdiensten contracteren. De ingangsdiensten verlenen hem het recht een hoeveelheid aardgas op een IP in het vervoersnet te injecteren a rato van de gecontracteerde injectiecapaciteit. Via de uitgangsdiensten kan hij een hoeveelheid aardgas uit het net uitzenden.

---

<sup>4</sup> Zie website CREG: <http://www.creg.info/pdf/Opinions/2010/T082010/consultatienota.pdf> : consultatienota nieuw vervoersmodel;

<sup>5</sup> Zie website CREG: <http://www.creg.info/pdf/Studies/F1035NL.pdf> : studie over de ontwikkeling van een nieuw vervoersmodel voor transmissie van aardgas;

- Een 'IP' verbindt het vervoersnet van Fluxys Belgium met het vervoersnet van een aangrenzende TSO, of met een vervoersinstallatie onder het beheer van Fluxys Belgium, zoals bijv. de opslaginstallatie te Loenhout.
- Een 'afnamepunt' verbindt het vervoersnet van Fluxys Belgium met een eindklant of met een afnamepunt ten behoeve van het distributienet.

66. In een systeem van marktbalancing is het basisprincipe dat de netgebruikers (marktpartijen) er zelf voor zorgen dat per tijdseenheid de hoeveelheden aardgas die zij in het systeem injecteren, gelijk zijn aan de hoeveelheid die zij eraan onttrekken.

Tijdens de gasdag voert Fluxys Belgium, zoals gezegd, geen interventies uit zolang de marktbalanceringspositie (d.w.z. de evenwichtspositie voor de totale markt) zich binnen de vooraf bepaalde bovenste en onderste markt limietwaarden bevindt. Indien de marktbalanceringspositie de bovenste (of onderste) markt limietwaarde overschrijdt, komt Fluxys Belgium tussenbeide met een verkoop- (of aankoop-) transactie op de aardgasmarkt (commodity) voor de hoeveelheid van het marktoverschot (of tekort). De overschotten, respectievelijk de tekorten worden per netgebruiker verrekend in contanten. De verrekening geschiedt ten aanzien van elke netgebruiker die bijdroeg aan het onevenwicht in verhouding tot zijn individuele bijdrage tot het onevenwicht op het moment van de (uur)overschrijding. Er is enkel een tussenkomst van de netbeheerder voor de netgebruikers die veroorzaker zijn van respectievelijk een overschot of een tekort. Voor alle veroorzakers is er een correctie van de individuele positie.

Op het einde van iedere gasdag wordt het verschil tussen de totale hoeveelheden die in de beschouwde zone zijn binnengekomen en de totale hoeveelheden die door de eindklanten van de netgebruikers werden verbruikt, of die de beschouwde zone naar een aangrenzend vervoersnet verlieten, op nul gesteld. De verrekening gebeurt in contanten en is van toepassing op iedere netgebruiker, zowel voor degenen die een overschot hadden (de 'helpers'), als voor degenen die een tekort hadden.

67. Op 7 mei 2015 werd, met toepassing van artikel 15/2bis, van de gaswet, Balansys opgericht. Fluxys Belgium en Creos, de Luxemburgse TSO, zijn beiden voor 50% aandeelhouder van Balansys. Balansys staat in voor het commercieel netevenwicht van de vervoersnetten Fluxys Belgium en Creos.

68. De regulatoire documenten van Balansys, bestaande uit het balanceringscontract, de balanceringscode voor de zone Belux en het balanceringsprogramma vormen samen het contractueel kader tussen Balansys en de netgebruiker met betrekking tot het netevenwicht. In het kader van de overdracht van de balanceringsactiviteiten binnen het Belux integratieproject van Fluxys Belgium naar Balansys, werden alle bepalingen hierover geschraapt in het STA, ACT en TP van Fluxys Belgium. De STA, ACT en TP zonder de bepalingen inzake netevenwicht, zijn in werking getreden op 1 juni 2020 nadat Balansys volledig operationeel is geworden.

69. Overeenkomstig artikel 15/13, §6, van de gaswet is de Algemene Directie Energie, zijnde de Federale instantie voor de bevoorradingszekerheid inzake gas de bevoegde instantie in de zin van artikel 2.2 van de Verordening 994/2010. Deze verordening werd ingetrokken en vervangen door de Verordening 2017/1938 (art. 2.7).

70. In het kader van haar opdrachten is de Federale instantie voor de bevoorradingszekerheid inzake gas bevoegd voor het opstellen van een preventief actieplan, een nationaal noodplan en op basis van de risico-evaluatie belast met de implementatie van een preventief actieplan en een noodplan (Art. 4, 5, 9 en 10, van de Verordening 994/2010 vervangen door respectievelijk Art. 8, 9, 7 en 11 van de Verordening 2017/1938).

71. Hieruit is voortgevloeid het Ministerieel Besluit van 8 september 2022 tot vaststelling van het noodplan voor de gasleveringszekerheid bedoeld in artikel 15/13, § 6, zevende lid van de wet van 12

april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en bedoeld in de artikelen 8 en 10 van Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010<sup>6</sup>.

72. Daarnaast vereist artikel 88, van de gedragscode aardgas dat de beheerder van het aardgasvervoersnet een plan voor Incidentenbeheer opstelt en opneemt in het toegangsreglement voor aardgasvervoer.

73. De openstelling van de energiemarkt voor aardgas brengt met zich mee dat het aanbieden van energie en energiediensten evolueert naar een competitieve activiteit. Dit is eveneens een uitdaging voor de faciliterende marktpartijen, waaronder de beheerder van het aardgasvervoersnet en de regulerende instantie, die gestimuleerd worden tot het voeren van een pro-actief beleid wat betreft het aanbieden van nieuwe vervoersdiensten en het verbeteren van de dienstverlening. Zowel Fluxys Belgium als de CREG beschouwen het als hun taak een voortrekkersrol te spelen op de West-Europese aardgasmarkt. Dit houdt in dat het regulatorisch kader dat de spelregels voor de aardgasmarkt bepaalt aan een continue evaluatie onderworpen is. Ook het vervoersmodel, waarvan de krachtlijnen in paragrafen 63 tot 65 van huidige beslissing geschetst werden, is in voortdurende evolutie. Ten einde de aantrekkingskracht van de Belgische aardgasmarkt verder te verbeteren heeft Fluxys Belgium na de implementatie van het nieuwe vervoersmodel, in overleg met de marktpartijen, een aantal voorstellen voor verbetering voorgelegd aan de markt. Deze voorstellen werden na raadpleging van de markt ter goedkeuring ingediend bij de CREG. Sinds de voornoemde beslissing van de CREG tot goedkeuring van het nieuwe vervoersmodel op 10 mei 2012, heeft Fluxys Belgium volgende voorstellen ter goedkeuring aan de CREG voorgelegd:

- a) Voorstel tot wijziging van Bijlage A "Vervoersmodel" van het ACT met het oog op het vermijden van mogelijk opportunistisch gedrag door de netgebruikers en de mogelijks daaruit voortvloeiende marktverstoring van het marktgebaseerd balanceringsstelsel. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B)121122-CDC-1205 van 22 november 2012.
- b) Voorstel tot wijziging van het STA, de bijlagen A en B van het ACT en het TP met het oog op het aanbieden van *Day-Ahead* vervoerscapaciteit via het gemeenschappelijk platform voor veiling van vervoerscapaciteit op de IPs dat wordt beheerd door Prisma. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B)130411-CDC-1242 van 11 april 2013.
- c) Op 10 september 2013 dient Fluxys Belgium een voorstel tot wijziging van de bijlagen A, B en C3 van het ACT met de aanpassingen aan de kwaliteitsconversiediensten evenals de kleine wijzigingen aan het TP bij de CREG in. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B)131010-CDC-1283 van 10 oktober 2013.
- d) Bij beslissing (B)131010-CDC-1284 van 10 oktober 2013 keurt de CREG de aanvraag tot goedkeuring van een wijziging van het STA, zoals ingediend door Fluxys Belgium bij de CREG op 19 september 2013 goed. Deze wijziging betreft een verlaging van de kredietrating in hoofde van de bevrachters van A Standard&Poor's//Fitch naar BBB+ of van A3 Moody's naar Baa1. Hierdoor stelt Fluxys Belgium zich in lijn met de kredietvoorwaarden die door de TSOs van de omringende landen van België gevraagd worden aan hun bevrachters.
- e) Voorstel tot wijziging van het TP en van bijlagen A, B, E en G van het ACT in het bijzonder met het oog op het bepalen van bijkomende modaliteiten voor de implementering van drie procedures voor het beheer van contractuele congestie bedoeld in Bijlage I van de

---

<sup>6</sup> Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad 14 september 2022.

<https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/bevoorradingszekerheid/aardgas/crisisbeleid/noodplan-bij-aardgastekort>

Gasverordening 715/2009. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B)131024-CDC-1281 van 24 oktober 2013.

- f) Voorstel tot wijziging van bijlagen A en B en Appendix 1 bij bijlage B van het ACT in het bijzonder met het oog op de aanpassing van de prijsreferentie voor de “gasprijs” ten gevolge van de stopzetting van de vorige prijsreferentie, de verbetering van de capaciteitsallocatie voor S32 eindafnemers aangesloten op het distributienet en de aanpassing van de Algemene Voorwaarden voor het gebruik van het Prisma Capaciteitsplatform. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B) 140123-CDC-1300 van 23 januari 2014.
- g) Voorstel tot wijziging van het TP en van de bijlagen A, B, C1, C3 en G van het ACT, in het bijzonder tot toevoeging van een ‘*reshuffling*’ dienst die het mogelijk maakt voor netgebruikers om hun contracten aan te passen en hun portefeuilles voor te bereiden in het kader van de toekomstige toepassing van de NC CAM, tot wijziging van de balanceringsregels om H-gas te kunnen aan- of verkopen waar er geen tegenprestatie op de L-markt wordt gevonden, tot overgang voor de secundaire markt van het *capsquare* platform naar het Europese capaciteitsplatform Prisma en tot wijziging van de (her)nominatie procedures om compatibel te zijn met de nieuwe regels opgenomen in de NC BAL. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing(B)140515-CDC-1326 van 15 mei 2014.
- h) Voorstel tot wijziging van de STA, het TP en van bijlagen A, B, C1 en G van het ACT, in het bijzonder de introductie van twee nieuwe kwaliteitsconversiediensten, “Base Load” en “Seasonal Load”, waarmee netgebruikers het ganse jaar H-gas naar L-gas kunnen converteren, de introductie van een nieuwe “Peak Load” H->L kwaliteitsconversiedienst, waarmee netgebruikers H-gas naar L-gas enkel in het transfo seizoen kunnen converteren en de aanpassing van de Prisma General terms & Conditions (GT&C’s) met betrekking tot de toegangsregels tot het Prisma European Capacity Platform zoals vervat in Bijlage B van het ACT. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing(B)140918-CDC-1362 van 18 september 2014.
- i) In april 2014 dient Fluxys Belgium een voorstel tot wijziging in bij de CREG dat verband houdt met de bestaande binnen-de-dag-verplichtingen om het gebruik ervan te kunnen voortzetten en tot aanwijzing als partij die de prognoses opstelt inzake gasbalancering van het aardgasvervoersnet. Deze aanvraag werd, wat betreft het verder gebruik van de binnen-de-dag-verplichtingen door de CREG goedgekeurd in haar beslissing (B)141016-CDC-1375 van 16 oktober 2014. De CREG is immers van oordeel dat het ter beschikking stellen van uurlijkse informatie aan de netgebruikers de mogelijkheid biedt hun posities bij te sturen via nominaties op uurbasis, zodat het marktgestuurd balanceringsstelsel beter functioneert. Verder meent de CREG dat deze verplichtingen de rol van de TSO inzake balancering tot een minimum beperkt en de netgebruikers maximaal responsabiliseert. In dezelfde beslissing heeft de CREG geoordeeld dat zij een beslissing met betrekking tot de aanwijzing als partij die de prognoses opstelt inzake gasbalancering van het aardgasvervoersnet ten gepaste tijde zou nemen vanaf 1 oktober 2015, na raadpleging van de betrokken TSOs en distributiesysteembeheerders overeenkomstig artikel 39, lid 5, van de NC BAL.
- j) Voorstel tot wijziging van de STA, TP en van de bijlagen A, B, C1 en G van de ACT en dat verband houdt met de introductie van nieuwe IP tussen Frankrijk en België en de invoering van een nieuwe dienstverlening “Cross Border Delivery Dienst” die de directe verbinding tussen de terminal van Duinkerke en het Belgische vervoersnet mogelijk moet maken. Tevens werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal kleine tekstuele aanpassingen door te voeren. Deze aanvraag werd door de CREG goedgekeurd in haar beslissing(B)150326-CDC-1414 van 26 maart 2015.

- k) Op 15 april 2015 heeft Fluxys Belgium een voorstel tot wijziging van de STA, ACT en TP voor vervoerbij de CREG ingediend met als doel het vervoersmodel aan te passen voor de realisatie van het project dat de integratie van de aardgasmarkten van België en Luxemburg onder de naam BeLux-project beoogt. Op 13 mei 2013 werd het voorstel tot wijziging van de STA ingetrokken en een nieuw voorstel ingediend voor goedkeuring. De wijzigingen hebben betrekking op de STA voor de realisatie van het BeLux-project, de verwijdering in de ACT van alle bepalingen met betrekking tot balancering, de verwijdering van de IPs tussen België en Luxemburg uit de lijst van IPs voor de commercialisering van capaciteit. Verder waren er enkele beperkte tekstuele aanpassingen met betrekking tot de dienst kwaliteitsconversie, de verwijdering van de dienst *'reshuffling'*, de aanpassing van het facturatieproces door de introductie van *"Self Billing"* en de herziening van bijlage F van het ACT met betrekking tot het plan voor incidentenbeheer.

Aanvullend heeft Fluxys Belgium op 13 mei 2015 bij de CREG een voorstel van wijziging van de ACT en TP ingediend. Dit voorstel van wijzigingen waren noodzakelijk om vanaf 1 oktober 2015, in afwachting van de inwerkingtreding van het vereiste wettelijk kader voor de integratie van de balanceringsregimes van de aardgasmarkten van België en Luxemburg, verder het netevenwicht te kunnen waarborgen door het implementeren van overgangsmaatregelen waarbij Fluxys Belgium alle verplichtingen en taken die verband houden met betrekking tot balancering blijft behartigen.

Over beide aanvragen heeft de CREG een beslissing (B)150520-CDC-1420 van 20 mei 2015 getroffen.

- l) Op 4 augustus 2015 heeft Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel tot wijziging van het STA, het TP en van de bijlagen A, B, C1, C3, E, G, H en de nieuwe bijlage C5 van het ACT, ingediend, met als doel het vervoersmodel aan te passen. Via die wijzigingen wil Fluxys Belgium haar dienstenaanbod op contractueel en operationeel vlak afstemmen op de implementatie van de NC CAM die op 1 november 2015 van kracht wordt. In haar begeleidende brief heeft Fluxys Belgium gemeld dat de belangrijkste wijzigingen betrekking hebben op: de invoering van binnen-de-dag (*within-day*) veilingen, de toepassing van de onderschrijvings- en toewijzingsregels via veiling voor alle IPs die onder de toepassing van de NC CAM vallen, de invoering van een gezamenlijke nominatieprocedure voor gebundelde capaciteit (*single sided nomination*), de mogelijkheid om voor bepaalde diensten de keuze te kunnen maken om deze om te zetten tot OCUCs en *Wheelings*, en dit voor jaarlijkse, driemaandelijks en maandelijks diensten, de integratie van de hubdiensten in het dienstenaanbod, de opheffing van de verschillende niveaus van onderbreekbaarheid, het uitdrukken van de tarieven in euro per kWh/h (€/kWh/h) en het invoeren van een kortetermijncoëfficiënt voor capaciteitsdiensten. Tegelijkertijd stelt Fluxys Belgium voor om de hubdiensten volledig in het dienstenaanbod te integreren en zo het vervoersmodel verder te vereenvoudigen. In haar beslissing (B)150917-CDC-1457 van 17 september 2015 oordeelt de CREG dat de implementatie van de bepalingen voorzien in de NC CAM onvolledig is gebeurd, dat de integratie van de hubdiensten, zowel op contractueel als op operationeel vlak, belangrijke tekorten vertoont en dat de overgangsmaatregelen zoals door de CREG goedgekeurd bij beslissing (B) 150520-CDC-1420 niet correct geïntegreerd zijn in het voorstel van belangrijkste voorwaarden. Daarom beslist de CREG de voorgestelde wijzigingen in hun geheel goed niet te keuren. Zij vraagt Fluxys Belgium een nieuw voorstel uit te werken.
- m) Naar aanleiding van de beslissing 1457 heeft Fluxys Belgium midden oktober 2015 bij de CREG een herwerkte aanvraag ingediend tot goedkeuring van wijzigingen aan het STA, het TP en van de bijlagen A, B, C1, C3, E, G en H van het ACT. Doel van deze wijzigingen was de aanpassing van het dienstenaanbod aan de invoering van de NC CAM. Fluxys Belgium meldt ook dat de integratie van de hubdiensten op een later tijdstip zal volgen. Met betrekking tot de

Interconnectie-overeenkomsten laat Fluxys Belgium weten dat ze de stand van zaken zullen meedelen in het kader van de implementatie van de NC INT. De aanpassingen van het dienstenaanbod voor bepaalde types van eindklanten tot slot zullen ter raadpleging worden voorgelegd en apart ter goedkeuring worden ingediend. In haar beslissing (B)151029-CDC-1469 van 29 oktober 2015 keurt de CREG de voorgestelde wijzigingen goed en beslist zij dat deze in werking treden vanaf 1 november 2015.

- n) Een voorstel tot goedkeuring van de nieuwe versie van Algemene Voorwaarden voor het gebruik van het Prisma Capaciteitsplatform (de Prisma General Terms & Conditions - GT&C's), opgenomen in Appendix 1, bijlage B van de ACT wordt door Fluxys Belgium bij de CREG ingediend voor goedkeuring. De meeste wijzigingen hebben betrekking op de toepassing van de binnen-de-dag-veilingen, een verduidelijking van de clause van de afschakeling van een bevrachter en de beschikbaarheid van het Prisma platform. De nieuwe GT&Cs zijn van kracht vanaf 1 oktober 2015. De CREG heeft deze aanvraag goedgekeurd in haar beslissing (B)151210-CDC-1489 van 10 december 2015.
- o) Begin december 2015 heeft Fluxys Belgium bij de CREG een aanvraag ingediend tot goedkeuring van wijzigingen aan het TP en de bijlagen A, B en G van de ACT. Doel is eindgebruikers die rechtstreeks aangesloten zijn op het hogedruknet (zoals elektrische centrales en industriële eindklanten) een nieuwe dienst aan te bieden naast het bestaande aanbod van jaarlijkse, seizoens- en korte termijndiensten. Deze nieuwe dienst zal worden gecommmercialiseerd onder de naam Fix/Flex. Daarnaast bieden de voorgestelde wijzigingen netgebruikers de mogelijkheid diensten te onderschrijven onder het kalenderdagregime. Met haar Beslissing (B)151217-CDC-1495 van 17 december 2015 keurt de CREG de voorgestelde wijzigingen goed. De wijzigingen treden in werking vanaf 1 januari 2016.
- p) In het kader van de NC BAL vraagt Fluxys Belgium de CREG om te worden aangewezen als de partij die de prognoses opstelt in een balanceringszone. Het gaat meer bepaald om de niet binnen-de-dag gemeten afnames uit het aardgasvervoersnet door een netgebruiker en om de daaruit voortvloeiende allocaties. Sinds de invoering van het nieuwe vervoersmodel op 1 oktober 2012 werd Fluxys Belgium al impliciet aanvaard als verantwoordelijke partij. Na raadpleging van de betrokken TSOs en distributienetheerders over de ontwerpbeslissing (B)151203-CDC-1487 van de CREG heeft de CREG in haar eindbeslissing (B) 160128-CDC-1487 van 28 januari 2016 beslist deze aanvraag definitief goed te keuren.
- q) Een voorstel tot goedkeuring van wijzigingen in het TP en de bijlagen A, B, C1, E en G van de ACT in het kader van de implementatie van de NC INT is door Fluxys Belgium bij de CREG ingediend voor goedkeuring. Daarnaast wordt ook gevraagd om de Prisma GT&C's niet meer op te nemen in de ACT, worden een aantal materiële fouten verbeterd en worden de beschrijvingen voor de diensten MP, DPRS en odorisatie aangevuld. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B)160519-CDC-1531 van 19 mei 2016.
- r) In uitvoering van de beslissing 1457 werd een nieuw voorstel tot goedkeuring van de wijzigingen in het STA, de bijlagen A, B, C1, C3, D, E, F, G en H van het ACT en het TP door Fluxys Belgium bij de CREG ingediend die verband houden met de integratie van de hubdiensten enerzijds en de invoering van binnen-de-dag diensten op Zeebrugge Beach met een aangepaste doorlooptijd van "full hour +2" in lijn met de hernominatie doorlooptijd, de uitbreiding van de secundaire markt op Prisma, het verwijderen van de paragraaf "Interpretatie" in elke bijlage van het ACT en de verbetering van een aantal materiële fouten, anderzijds. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B)161020-CDC-1571 van 20 oktober 2016.
- s) In januari 2017 diende Fluxys Belgium bij de CREG een aanvraag in tot goedkeuring van wijzigingen in het TP en de bijlagen A, B, C1, en G van de ACT. Met de aanpassingen wil Fluxys

Belgium een capaciteitsconversiedienst invoeren die het mogelijk maakt om niet gebundelde capaciteit aan één zijde van een IP te converteren naar gebundelde capaciteit, een imbalance pooling dienst invoeren die aan netgebruikers de mogelijkheid biedt hun gasposities te groeperen, de IPs Poppel en Hilvarenbeek samenvoegen tot het unieke IP Hilvarenbeek en een aantal materiële fouten corrigeren. Fluxys Belgium organiseerde zelf een openbare raadpleging over deze wijzigingen van eind november 2016 tot eind december 2016. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B)1613 van 23 februari 2017 onder de opschortende voorwaarde dat Fluxys Belgium gevolg geeft aan enkele door de CREG in haar beoordeling gemaakte bemerkingen.

- t) In mei 2017 dient Fluxys Belgium een nieuw voorstel van wijzigingen aan de STA, ACT en TP voor vervoer in bij de CREG voor goedkeuring. Met dit voorstel wil Fluxys Belgium de STA, ACT en TP voor vervoer aanpassen aan een aantal marktrevoluties, meer bepaald: de convergentie tussen de fysieke en de notionele handelsdiensten op de ZTP; de invoering van een virtueel IP tussen België en Frankrijk (vanaf 1 oktober 2017); de nieuwe veilingkalender voor vervoerscapaciteit en de nieuwe procedure voor incrementele capaciteit in uitvoering van de NC CAM; de herziene toewijzing van de transmissiediensten voor eindklanten op de distributienetten als gevolg van de oprichting van het federaal clearinghouse ATRIAS; de introductie van 2 nieuwe EDI@s-berichten in uitvoering van de NC INT en de correctie van een aantal materiële fouten en opmerkingen gesignaleerd door de CREG in haar beslissing (B)1613. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 1653 van 17 juli 2017 onder de voorwaarde dat Fluxys Belgium gevolg zou geven aan haar bemerkingen. De wijzigingen treden in werking op 1 oktober 2017.
- u) Per brief van 14 augustus 2015 heeft Fluxys Belgium bij de CREG een aangepast voorstel van wijzigingen van de artikelen 16.2.3, 16.2.4 en 20.3, van bijlage 2, van de STA ingediend om tegemoet te komen aan de beslissing van de CREG van 20 mei 2015 (zie beslissing k)). Per brief van 19 april 2018 heeft Fluxys Belgium dit voorstel ingetrokken. Om deze redenen heeft de CREG een addendum 1457/1 aan de beslissing 1457 (zie onder punt l)) toegevoegd en goedgekeurd op 26 april 2018.
- v) In maart 2018 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA , de bijlagen A, B, C1, C2, C3, E, F en G van het ACT en het TP, wijzigingen die betrekking hebben op het aanbod de capaciteitsconversiedienst, de invoering van een nieuwe dienst '*reshuffling*', de invoering van een capaciteitsconversiedienst L/H, de vereenvoudiging van de capaciteitsdiensten en de procedure van reservering ervan en een aantal technische aanpassingen inzake kwaliteit, onderbreking en nominatie op interconnectiepunten. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 1745 van 26 april 2018.
- w) In februari 2019 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA, de bijlagen A, B, C4 en G van het ACT en het TP, wijzigingen die betrekking hebben op de vereenvoudiging van het reserveringsproces van diensten, de toevoeging van een Entry Vervoersdienst voor Eindgebruikers, de introductie van een overnominatieproces, de vereenvoudiging van de substitutiediensten, de herinvoering van het Virtual Interconnectiepunt VIP op de Belgische Nederlandse grens en een aantal technische wijzigingen en de afstemming van verschillende definities met de Europese netwerkcodes. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 1921 van 11 april 2019.
- x) In juni 2019 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA, de bijlagen A, B, C4 en G van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen betreffen de vereenvoudiging van de L/H capaciteitsomschakelingsdienst, de vereenvoudiging van de betaling van facturen, de verandering van de naam van het Virtual Interconnectiepunt VIP op de Belgische Nederlandse grens naar VIP-BENE en de hernieuwde indiening van artikel



18 van het standaard aardgasvervoerscontract samen met een aantal technische wijzigingen. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 1955 van 27 juni 2019.

- y) Op 25 november 2019 diende Fluxys Belgium bij de CREG en voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA, de bijlagen A en B van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen betreffen de kredietwaardigheidsvereisten, de implementatie van de tarieven 2020, de omzettingdiensten en een aantal technische wijzigingen. De CREG vraagt in haar beslissing aan Fluxys Belgium om voor eind februari 2020 haar "*Know Your Customer Policy*" aan de CREG voor te leggen. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 2046 van 16 januari 2020.
- z) Aansluitend hierbij keurde de CREG bij beslissing (B) 2047 op 13 februari 2020 de aanvraag van Fluxys Belgium tot wijziging van de regulatoire documenten voor aardgasvervoer (vervoerscontract, vervoersprogramma en toegangsreglement) goed.

Het gaat onder meer over de overdracht van de activiteit van het beheer van het commercieel netevenwicht door Fluxys Belgium aan Balansys, de aanpassing van de kredietwaardigheidsvereisten, de implementatie van de tarieven 2020, een lichte aanpassing van de omzettingdiensten, de wijziging van het plan voor incidentenbeheer en een aantal technische wijzigingen die de leesbaarheid van de regulatoire documenten bevorderen.

De CREG consulteerde in het kader van deze beslissing de marktpartijen betreffende de toepassing van de ACER beslissing Nr. 12/2019 van 16 oktober 2019 op het Standaard Aardgasvervoerscontract, met name de invoering van een bepaling met het oog op een gelijktijdige aansprakelijkheid van Fluxys Belgium en Balansys met betrekking tot het beheer van het commercieel netevenwicht. De CREG vraagt in haar beslissing aan Fluxys Belgium om voor de inwerkingtreding van bovenvermelde wijzigingen haar "*Know Your Customer Policy*", die verband houdt met de kredietwaardigheidsvereisten, aan de CREG voor te leggen.

Fluxys Belgium en Balansys informeerden de marktpartijen dat de overdracht van het commercieel beheer van het netevenwicht van de geïntegreerde Belux-zone zal starten op 1 juni 2020. Vanaf die dag zullen de marktpartijen met Balansys een balanceringscontract moeten afsluiten.

- aa) Op 23 november 2020 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA, de bijlagen A, B, C1, C2, C4 en D van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen betreffen de integratie van het interconnectiepunt Zelzate 2 in VIP BENE, de afstemming van de definities en diensten met betrekking tot de injectie van nieuwe gassen (o.a. biomethaan) in het aardgasvervoersnet, de verduidelijking van de definitie onderpand, rekening houdend met boekingen op korte termijn en een aantal technische wijzigingen. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 2157 van 10 december 2020.
- bb) Op 25 juni 2021 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot goedkeuring van wijziging van het STA, de bijlagen A, B en C4 van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op de introductie van het VIP THE-ZTP dat de interconnectiepunten Eynatten 1 en Eynatten 2 vervangt vanaf 1 april 2022, de introductie van een additionele shipper code dienst waardoor netgebruikers de mogelijkheid krijgen om data betreffende biomethaan te onderscheiden van conventioneel aardgas, en een aantal technische wijzigingen. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 2270 van 20 augustus 2021.
- cc) Op 23 december 2021 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot wijziging van het STA, de bijlagen A, B, C1, C2, C3 en C4 van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op het mogelijk maken van de injectie van H<sub>2</sub> in het aardgasnet, het invullen van de specificaties inzake gaskwaliteit met een bovengrens van 2 % voor H<sub>2</sub>, het

verduidelijken van de CO<sub>2</sub>- specificaties op het binnenlandse injectiepunt, het afstemmen van de beschikbaarheid van de H/L-conversiedienst op het fysieke conversieprogramma, de wijziging van de L/H-capaciteitsomschakelingsdienst naar een L-capaciteitsomschakelingsdienst waardoor zowel entry- als exitvervoersdiensten op L-gas kunnen worden omgeschakeld, het verwijderen van de tabel met de maandelijkse toewijzingen voor de afvlakking van het onevenwicht en een aantal technische wijzigingen. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 2331 van 3 februari 2022.

- dd) Op 08 juni 2022 diende Fluxys Belgium bij de CREG een voorstel in tot wijziging van de bijlage B van het ACT en het TP. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op de wijziging in de onderschrijving en toewijzing van de ingangsdiensten vanuit de Duinkerke LNG Terminal. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd in haar beslissing (B) 2419 van 16 juni 2022.
- ee) Op datum van 17 november 2022 heeft de CREG een aanvraag van Fluxys Belgium tot goedkeuring van een voorstel tot wijziging van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer en het Dienstenprogramma voor aardgasvervoer goedgekeurd bij beslissing (B)2474. Dit voorstel heeft betrekking op de verlaging van de minimale Wobbe-index die van toepassing is op sommige (virtuele) interconnectiepunten en wijzigingen in het toewijzingsproces van aardgas door de distributiesysteembeheerder. De CREG heeft aan Fluxys Belgium gevraagd om naast de netgebruikers ook de eindafnemers die rechtstreeks verbonden zijn aan het vervoersnet, ten minste vier weken op voorhand in kennis te stellen van de wijziging van de minimale Wobbe-index.
- ff) Bij beslissing (B)2534 heeft de CREG op 30 maart 2023 beslist dat de artikelen 14.1 tot 14.6 van de Verordening 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van aardgas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van aardgas over de grenzen heen, niet van toepassing zijn op NV Fluxys Belgium.
- gg) Bij beslissing (B) 2551 heeft de CREG op 26 mei 2023 het voorstel tot wijziging van het Standaard Aardgasvervoerscontract, het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer en het Dienstenprogramma voor aardgasvervoer, goedgekeurd. De aanpassingen hadden betrekking op de verhoging van het maximale O<sub>2</sub>-niveau voor binnenlandse injectiepunten, de stopzetting van het aanbod van OCUC diensten, de uitbreiding van de criteria om onderbreekbare capaciteit aan te bieden, de samenvoeging van de bestaande ZTP Physical en ZTP Notional Trading Diensten in één ZTP Trading Service, de stopzetting van de Onbalans Transfer Service en Imbalance Pooling Dienst en de aanpassingen van de verwijzingen naar de gedragscode aardgas naar aanleiding van de beslissing (B)2411 van 31 augustus 2022<sup>7</sup> van de CREG betreffende de gedragscode aardgas zoals gepubliceerd door de CREG op haar website.

---

<sup>7</sup> <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2411>

## 2.2. VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET ACT

74. De aanpassing aan de gereguleerde documenten waarover werd geconsulteerd tussen 16 juni 2023 en 7 juli 2023 heeft betrekking op bijlage B van het ACT, meer bepaald op de impliciete toewijzing van exit diensten op binnenlandse aansluitingspunten op distributie.

75. Als gevolg van de versnelde uitrol van de digitale meters op het distributienet komt er een wijziging van de eindklanten van het klantensegment met manuele jaarlijkse registratie van benaderde jaarlijkse volumes (EAV), naar het klantensegment van maandelijkse geregistreerde klanten (MRC).

Dit laatste is onderverdeeld in de klantensegmenten:

- met manuele maandelijkse registratie (EMV);
- met precieze registratie van maandelijkse volumes via smart meter met maandelijkse dataoverdracht (RMV);
- met registratie van uurlijkse volumes via smart meter met maandelijkse overdracht (SMR3).

Met de huidige berekening van capaciteit op exit punten naar de distributie ontstaat er hierdoor een risico van een overschatting van de aan de EAV toegewezen capaciteit en een onderschatting van de aan de MRC toegewezen capaciteit. Daarom stelt Fluxys Belgium voor om de berekening te doen op maandbasis in plaats van op jaarbasis rekening houdend met de haar door de distributienetbeheerders ter beschikking gestelde meest recente informatie.

76. Het voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer is gebaseerd op het Standaard Aardgasvervoerscontract, het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer en het Dienstenprogramma voor Aardgasvervoer zoals door de CREG bij beslissing (B) 2551 van 26 mei 2023 goedgekeurd<sup>8</sup>.

## 2.3. OPENBARE RAADPLEGING

77. Fluxys Belgium heeft over de in de consultatie 64 voorgestelde wijzigingen een openbare raadpleging gehouden van 16 juni 2023 tot 7 juli 2023. Het consultatieverslag nummer 64 geeft een overzicht van de geraadpleegde documenten, de ontvangen opmerkingen en het antwoord van Fluxys Belgium en werd bij de aanvraag van 18 juli 2023 gevoegd (Bijlage 2, van huidige beslissing). De door Fluxys Belgium ingediende wijzigingen aan het ACT zijn gebaseerd op de door de CREG in haar beslissing van 26 mei 2023 goedgekeurde STA, ACT en TP.

78. De gewijzigde documenten waren beschikbaar op de website van Fluxys Belgium onder de hoofding openbare raadplegingen, met de vermelding ervan en de link ernaar op de homepage. Alle geregistreerde netgebruikers, marktpartijen en representatieve organisaties werden tevens per mail geïnformeerd.

79. De ontvangen opmerkingen zijn in het consultatieverslag 64 bijgevoegd (Bijlage 2, van huidige beslissing). Fluxys Belgium meldt in haar consultatierapport 64 dat tijdens de raadplegingsperiode geen opmerkingen zijn ontvangen. De enige ontvangen reactie is deze van FEBEG die erin bestaat mee te delen dat wat hen betreft er geen opmerkingen zijn.

---

<sup>8</sup> Beslissing (B) 2551 van 26 mei 2023: <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2551>

80. De CREG zal het consultatierapport in deel 3 van deze beslissing bespreken en dit enkel wanneer de CREG het niet eens is met een opmerking gemaakt door een netgebruiker, dan wel het antwoord geformuleerd door Fluxys Belgium op een opmerking van een netgebruiker.

81. Rekening houdend met wat voorafgaat, is de CREG van oordeel dat met toepassing van artikel 40, 2° van het huishoudelijk reglement van de CREG, zij geen openbare raadpleging moet organiseren over huidige beslissing aangezien over het voorwerp van huidige beslissing voldoende voorafgaandelijk werd gecommuniceerd, en er een voorafgaande openbare raadpleging werd gehouden, gedurende een voldoende lange periode zodat de markt voldoende tijd heeft gehad om op de voorstellen te reageren.

## **2.4. INWERKINGTREDING VAN DE WIJZIGINGEN AAN HET ACT EN TP**

82. De goedgekeurde wijzigingen conform consultatie 64 van de STA, ACT en TP voor vervoer treden in werking op datum van 1 oktober 2023.

## **3. ONDERZOEK**

83. Hierna wordt nagegaan of de voorstellen van wijzigingen van het ACT ingediend door Fluxys Belgium op 18 juli 2023, in overeenstemming zijn met de vigerende wetgeving en het algemeen belang.

84. Het ontbreken van opmerkingen over de door Fluxys Belgium voorgestelde wijzigingen, of het aanvaardbaar achten ervan, doet geenszins afbreuk aan een toekomstige mogelijkheid van de CREG om overeenkomstig artikel 40, van de gedragscode aardgas aan Fluxys Belgium te vragen een voorstel tot wijziging van STA, ACT en TP voor vervoer uit te werken, hierover de markt te consulteren en dit voorstel samen met het consultatieverslag voor goedkeuring bij de CREG in te dienen.

85. Afwijkend van de gebruikelijke opbouw van beslissingen van de CREG met betrekking tot STA, ACT en TP voor vervoer waarbij de analyse wordt opgebouwd in overeenstemming met de opeenvolgende delen, bijlagen, hoofdstukken en titels van het voorstel, wordt het onderzoek van de wijzigingen thematisch geëvalueerd. Deze werkwijze biedt het voordeel dat elk van de wijzigingen in zijn geheel wordt onderzocht. Het laat ook toe de resultaten van de openbare raadpleging op een consistente wijze te integreren in de beoordeling. De analyse behoudt weliswaar de opdeling tussen het STA, het ACT en het TP.

86. Indien het geval zich zou voordoen dat verschillende elementen van het voorstel betrekking hebben op een overkoepelend onderwerp, dan behoudt de CREG zich het recht om deze elementen gezamenlijk te bespreken, in plaats van punt per punt. Waar nodig houdt de CREG rekening met het bijzondere karakter van de voorgestelde wijzigingen en geeft zij puntsgewijze commentaar.

### 3.1. ONDERZOEK VAN DE WIJZIGINGEN VAN HET ACT

87. Onder deze titel onderzoekt de CREG het door Fluxys Belgium bij de CREG op 18 juli 2023 ingediende voorstel tot wijziging van bijlage B van het ACT zoals aan de markt voorgelegd in consultatie 64.

#### Bijlage B - Onderschrijving en Toewijzing van Diensten

88. Punt 3.7.1.1 Globale Distributie Capaciteit en Distributie Capaciteit per Klantensegment: er wordt een zin toegevoegd onderaan dit punt waarbij wordt gesteld dat de berekening van de geschatte piek afname per uur voor een specifiek klantensegment voor de GOS in geval van een dagelijkse equivalente temperatuur van  $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$  voor een bepaald jaar uitgedrukt in kWh/uur ( $D_{Ch,y,cs}$ ) op maandelijkse basis zal worden gedaan rekening houdend met een geschatte omschakeling van klanten naar de verschillende klantensegmenten en dit vanaf 1 oktober 2023.

89. Er waren geen opmerkingen van marktpartijen specifiek over Bijlage B.

90. De CREG heeft geen opmerkingen en keurt de voorgestelde wijziging goed.

## 4. BESLISSING

Met toepassing van de artikelen 40, 42 en 44 van de gedragscode aardgas, keurt de CREG de aanvraag van de NV Fluxys Belgium tot goedkeuring van het voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer goed.

De goedgekeurde wijzigingen treden in werking op 1 oktober 2023.

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de NV Fluxys Belgium dat de Franse versie van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer volledig in overeenstemming is met de Nederlandstalige versie, waarvan de wijzigingen met toepassing van huidige beslissing zijn goedgekeurd.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ  
Directeur

Laurent JACQUET  
Directeur

Koen LOCQUET  
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

# **BIJLAGE 1**

**Voorstel tot wijziging van bijlage B van het Toegangsreglement voor Aardgasvervoer**

## **BIJLAGE 2**

### **Consultatieverslag Fluxys Belgium nummer 64**